

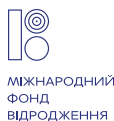

ДИПЛОМАТІЯ ВОЄННОГО ЧАСУ

**ЩО ДУМАЮТЬ УКРАЇНЦІ ПРО РУХ УКРАЇНИ
ДО ЧЛЕНСТВА В ЄС І НЕ ТІЛЬКИ**

Результати опитування,
здійсненого на замовлення
Центру «Нова Європа»

Ця публікація виготовлена за підтримки ЄС в рамках проєкту EU4USociety, що фінансується ЄС і реалізується Міжнародним фондом «Відродження». Думки та коментарі, викладені у цій публікації, є думками авторів та не обов'язково відображають позицію ЄС, EU4USociety і Міжнародного фонду «Відродження».

Дослідження було проведено ТОВ «ІНФО САПІЄНС» на замовлення Центру «Нова Європа». Вибірка дослідження складає 1553 респонденти. Опитування проводилося методом CATI (телефонні інтерв'ю з використанням комп'ютера, computer-assisted telephone interviews) на основі випадкової вибірки мобільних телефонних номерів. Вибірка репрезентативна для дорослого населення України (віком 18 років і старше). Структура вибірки відповідає структурі населення за такими параметрами, як стать, вік, розмір населеного пункту і регіон довоєнного місця проживання відповідно до даних Державної служби статистики на 1.01.2022. Опитування не проводилось у АР Крим, м. Севастополь, а також в інших тимчасово окупованих Росією територіях України, де українські оператори не надають послуги мобільного телефонного зв'язку. Також опитування недостатньо охоплює українців, що виїхали за кордон. Максимальна теоретична похибка не перевищує 3,1%. Опитування проводилось з 16 по 25 грудня 2022 року.

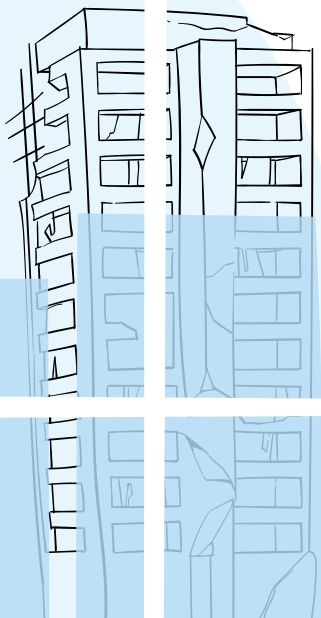

ДИПЛОМАТІЯ ВОЄННОГО ЧАСУ

Що думають українці
про рух України до членства в ЄС
і не тільки

Результати опитування,
здійсненого на замовлення
Центру «Нова Європа»

Січень, 2023
Київ

ЗМІСТ

РЕЗЮМЕ	3
КЛЮЧОВІ ЗНАХІДКИ	4
ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ	8
1. Чому Україна отримала статус кандидата на членство в ЄС?	8
2. Переговори про вступ до ЄС до завершення війни	8
3. Чи правильно, що ЄС виставив Україні вимоги про виконання реформ, без яких не може бути відкриття переговорів про вступ до ЄС?	9
4. Коли Україна стане членом ЄС?	9
5. Відчуття від того, що представники ЄС вказують на корупцію в Україні	10
6. Приведення законодавства України у відповідність із правом ЄС	10
РОСІЙСЬКА АГРЕСІЯ	11
7. Мирні переговори з РФ: відмова від вступу України до НАТО в обмін на виведення російських військ із окупованих територій	11
ДОВІРА ДО ПОЛІТИКІВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ	12
8. Оцінка довіри до закордонних політиків	12
9. Оцінка довіри до міжнародних організацій/об'єднань	14

РЕЗЮМЕ

Українці абсолютно свідомі того, що шлях до ЄС лежить через реформи та вважають, що ці два процеси нерозривні. Це, напевно, ключова ідея з останнього загальнонаціонального опитування, здійсненого на замовлення Центру «Нова Європа». 73% вважають правильним, що ЄС виставив Україні вимоги про виконання реформ, без яких не може бути відкриття переговорів про вступ до ЄС. Дві третини українців також підтримують тиск з боку ЄС на Україну, щоб подолати корупцію.

При цьому, українці оптимістичні щодо європейської інтеграції нашої держави – половина респондентів вірять, що Україна стане членом ЄС у найближчі 1—5 років. Війна, на думку українців, не є найбільшою перешкодою для цього процесу — 62% громадян вважають, що Україна зможе розпочати переговори про вступ до ЄС ще до завершення війни.

Найбільше українці довіряють Анжею Дуді, Джозефу Байдену та Урсулі фон дер Ляєн, найменше — Володимиру Путіну, Олександру Лукашенку та Сі Цзіньпіну. Порівняно з 2021 роком в українців як зросла довіра до лідерів рейтингу, так і збільшилась недовіра до аутсайдерів. Закордонні лідери також стали більш впізнаваними для українців — події 2022 року, вочевидь, змусили громадян більше цікавитись зовнішньою політикою.

Серед міжнародних організацій респонденти найбільше довіряють ЄС, НАТО та G7. Українці також демонструють відданість інтеграції до перших двох організацій — зокрема, майже 70% громадян вважають неможливим почати мирні переговори з РФ, запропонувавши відмову від вступу України до НАТО в обмін на виведення російських військ із окупованих територій України. Цей показник суттєво зріс з початку війни — в перших числах березня за даними Info Sapiens, 56% респондентів не погоджувались на відмову від вступу в НАТО, навіть якщо це гарантувало негайне припинення війни.

КЛЮЧОВІ ЗНАХІДКИ

Секрет успішної євроінтеграції — реформи.

Українці усвідомлюють — проведення реформ та впровадження найкращих європейських стандартів є центральним елементом інтеграції держави до ЄС. Майже 40% громадян вважають, що Україна отримала статус кандидата на членство в ЄС, зокрема, завдяки прогресу у цьому напрямку — здійсненим реформам. Українці вже не вперше демонструють далекоглядність та відданість реформам — відповідаючи на опитування Центру «Нова Європа» у 2021 році, 67% громадян зауважували, що Україні важливо продовжувати проєвропейські реформи, навіть якщо ЄС не надаватиме державі перспективу членства¹.

Більшість українців вважає правильними вимоги ЄС для України про реформи.

Тепер, коли Україна отримала європейську перспективу та статус кандидата, українці не бажають зупинятись на досягнутому — 73% громадян вважають правильним, що ЄС виставив Україні вимоги про виконання реформ, без яких не може бути відкриття переговорів про вступ до ЄС. І тоді як частина з опитаних зауважують, що ЄС має бути поблажливішим

до України у питанні реформ через війну, 47% впевнено стверджують — реформи в інтересах самої України і ЄС має вимагати їх виконання якомога швидше. Зокрема, важливою є антикорупційна реформа — більше половини населення (60,1%) підтримують тиск з боку ЄС на Україну, щоб подолати корупцію. І лише 19,5% при цьому зауважують, що наразі це не головна проблема в Україні.

Якість законів важливіша, ніж швидкість у процесі вступу до ЄС.

Здебільшого українці усвідомлюють, що якість впровадження реформ є важливішою, ніж швидкість: 59% громадян зауважують, що для того, щоб привести законодавство України у відповідність до права ЄС, українській владі необхідно якомога краще готувати всі потрібні закони, проводити всі належні обговорення, хай навіть це займе багато часу. Думку про те, що закони потрібно ухвалювати якнайшвидше, хай навіть потім їх доведеться доопрацьовувати, підтримує лише третина населення — 36%.

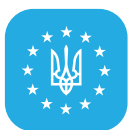

Війна — не перешкода для європрогресу.

Українці оптимістичні щодо подальшого руху України до членства в ЄС попри війну — 62%

¹ «Дипломатія 2022. Зовнішньополітичні очікування українців», Центр «Нова Європа», 13 грудня 2021. <http://neweurope.org.ua/analytics/diplomatiya-2022-zovnishnopolitychni-ochikuvannya-ukrayinskogo-suspilstva/>

респондентів вірять, що Україна зможе розпочати переговори про вступ до ЄС ще до завершення війни. Не вірить у таку можливість 20% респондентів.

Українці бачать свою країну в ЄС у ближчій перспективі.

Українців можна сміливо назвати єврооптимістами — більшість громадян впевнені, що Україна стане членом ЄС у коротко- або середньостроковій перспективі: 55% українців вірять, що це станеться у найближчі 1–5 років. 27% воліють не називати конкретних цифр, оптимістично обираючи опцію «щойно закінчиться війна». Лише 6% громадян вважають, що Україна вступить в ЄС у наступні 10 років.

Вступ до НАТО не може бути розмінною монетою.

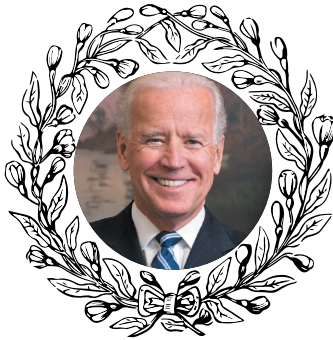
У жовтні цього року в Україні було зафіксовано рекордний рівень підтримки вступу України до НАТО — 83%². Ми вирішили запитати в українців, наскільки усвідомленим та сталим є цей вибір. У березні 2022 року українська сторона розглядала можливість почати мирні переговори з РФ, запропонувавши відмову від вступу

² «Динаміка зовнішньо-політичних настроїв населення», Соціологічна група «Рейтинг», 3 жовтня 2022. <https://bit.ly/3GrRBRB>

ДИПЛОМАТІЯ ВОЄННОГО ЧАСУ
Що думають українці про рух України до членства в ЄС і не тільки

79%

87%

73%

України до НАТО в обмін на виведення російських військ із окупованих територій України. Понад дві третини українців (69%) не вважають можливим почати мирні переговори на таких умовах.

Анджею Дуді довіряють найбільше. Президент Польщі вже другий рік поспіль є лідером суспільних симпатій в Україні — йому довіряють 87% громадян (для порівняння у 2021 році цей показник становив 52%). На другій позиції — президент США Джозеф Байден (79%) та очільниця Європейської комісії Урсула фон дер Ляєн (73%). В цілому можна говорити про

суттєве зростання довіри до закордонних лідерів порівняно з 2021 роком. Водночас, можна зробити припущення, що трійку лідерів міг би дещо посунути колишній прем'єр-міністр Великої Британії Борис Джонсон, до якого українці ставляться з великою теплою. Прикметно, утім, що новий голова британського уряду Ріші Сунак обіймає четверту позицію — йому довіряють 64% українців. Ці дані можуть свідчити про те, що українці свідомі того, що підтримку Україні в умовах повномасштабного вторгнення надають держави, а не персонально їх лідери. І тому Велика Британія залишатиметься другом для України, незалежно від того, хто очолюватиме уряд.

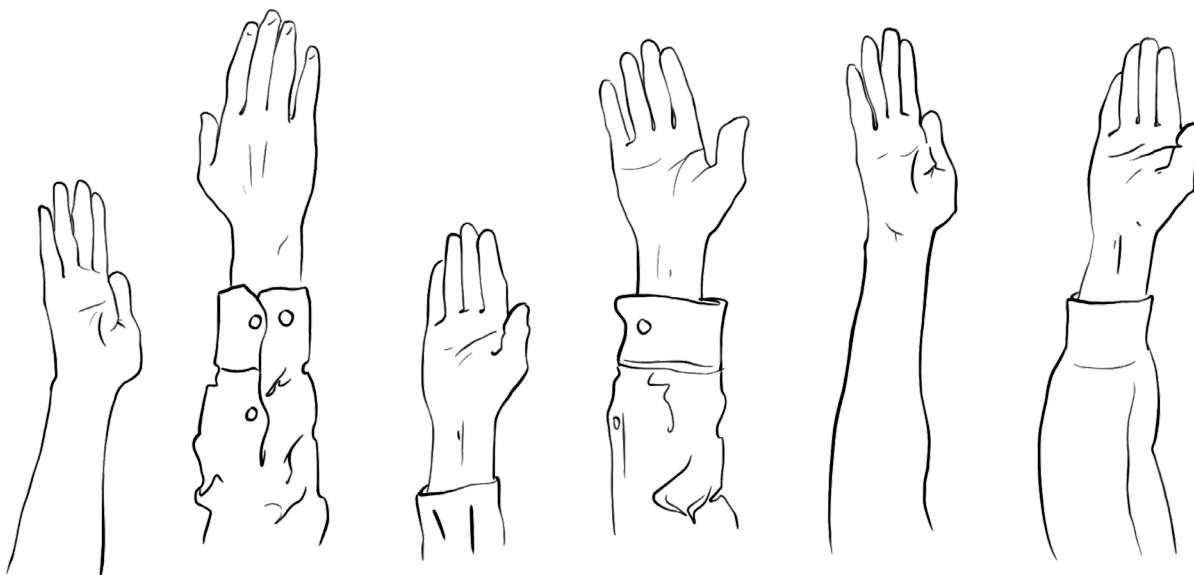
Українці не ймуть віри агресору та його поплічникам.

Путін та Лукашенко — закордонні лідери, яким українці вже другий рік поспіль не довіряють найбільше — 97% та 94% респондентів. Велика частка українців не довіряє також Сі Цзіньпіню (73%) та Віктору Орбану (69%) — порівняно з 2021 роком відбулось зростання недовіри до цих лідерів утричі. Українці також стали менше довіряти Реджепу Тайїпу Ердогану (рівень недовіри зріс на 27 в.п.) та Еммануелю Макрону (на 14 в.п.). У 2022 році рівень довіри до закордонних лідерів залежить від того, які заяви роблять ці лідери щодо російсько-української війни, та яку допомогу надають їхні країни.

ЄС — лідер симпатій українців.

Серед усіх міжнародних організацій та об'єднань українці найбільше довіряють ЄС — 84% громадян. Ймовірно, це пов'язано із тим, що окрім економічної та гуманітарної допомоги, ЄС також проявив лідерство у сфері безпеки та оборони: надання Україні озброєнь здійснюється через Європейський фонд миру, саме ЄС започаткував тренувальну місію для українських військових тощо. При цьому, українці вірять, що ця симпатія та довіра обоюдоцінні: 23% українців вважають, що Україна отримала кандидатський статус влітку цього року через те, що Україна потрібна ЄС, а 39% — що це сталося завдяки здійсненим реформам. У трійку лідерів українських симпатій увійшли також НАТО (76%) та G7 (71%).

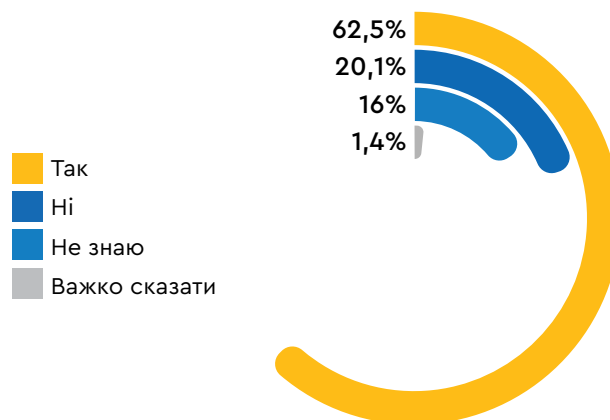

ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ

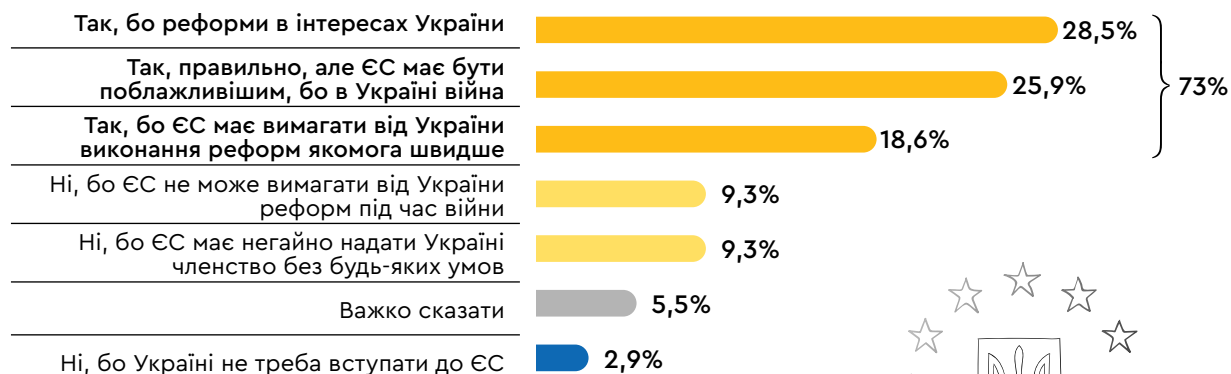
1. ЧОМУ, НА ВАШУ ДУМКУ, УКРАЇНА ОТРИМАЛА СТАТУС КАНДИДАТА НА ЧЛЕНСТВО В ЄС?

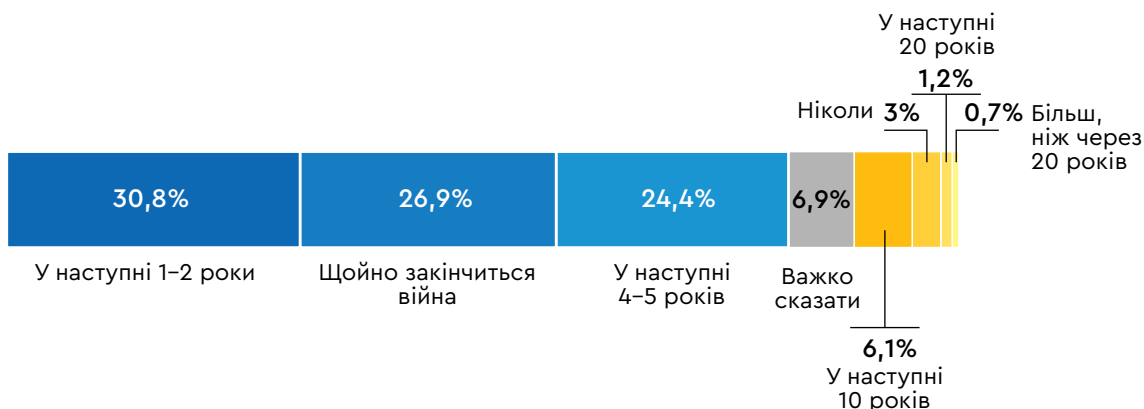
2. ЧИ ВВАЖАЄТЕ ВИ, ЩО УКРАЇНА МОЖЕ РОЗПОЧАТИ ПЕРЕГОВОРИ ПРО ВСТУП ДО ЄС ДО ЗАВЕРШЕННЯ ВІЙНИ?

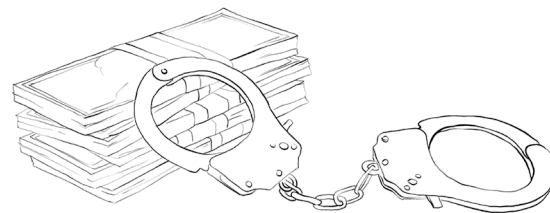
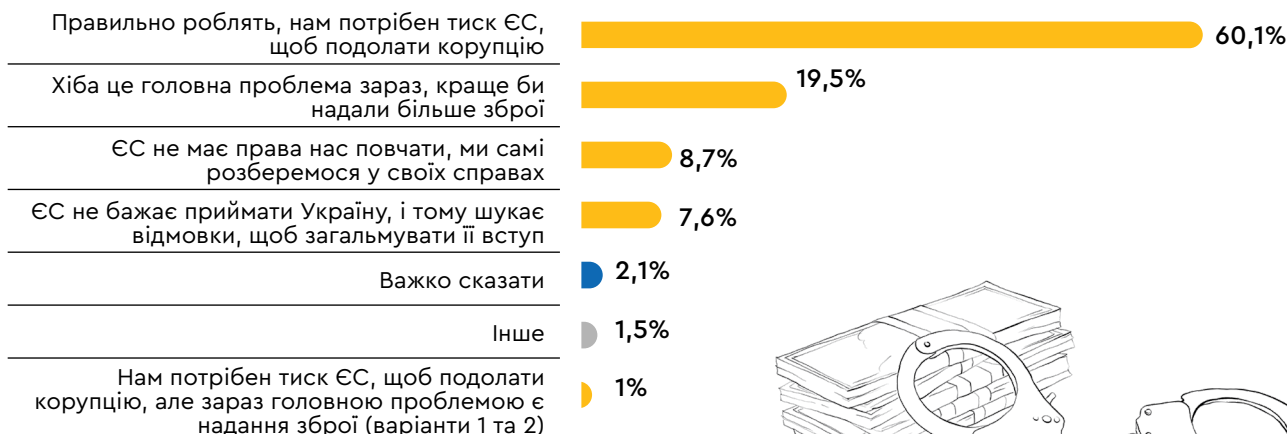
3. ЧИ ВВАЖАЄТЕ ВИ ПРАВИЛЬНИМ, ЩО ЄС ВИСТАВИВ УКРАЇНІ ВИМОГИ ПРО ВИКОНАННЯ РЕФОРМ, БЕЗ ЯКИХ НЕ МОЖЕ БУТИ ВІДКРИТТЯ ПЕРЕГОВОРІВ ПРО ВСТУП ДО ЄС?

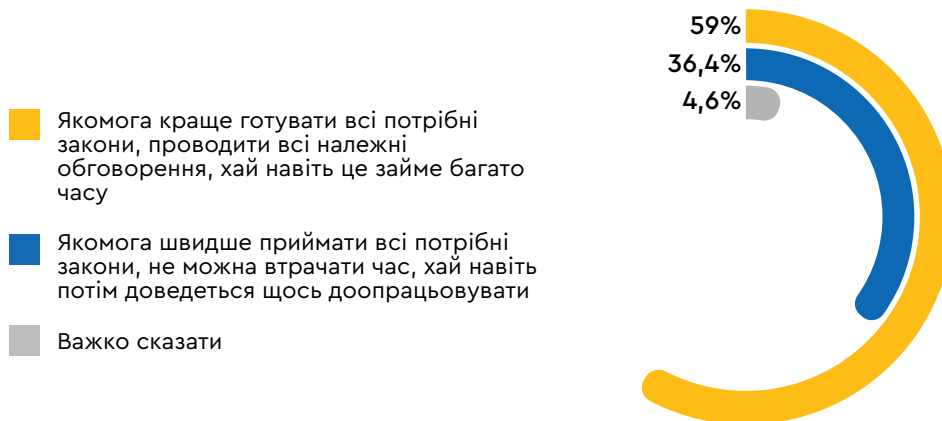
4. КОЛИ, НА ВАШУ ДУМКУ, УКРАЇНА СТАНЕ ЧЛЕНОМ ЄС?

5. ПРО ЩО ВИ ДУМАЄТЕ, КОЛИ ЧУЄТЕ, ЯК ПРЕДСТАВНИКИ ЄС ВКАЗУЮТЬ НА КОРУПЦІЮ В УКРАЇНІ?

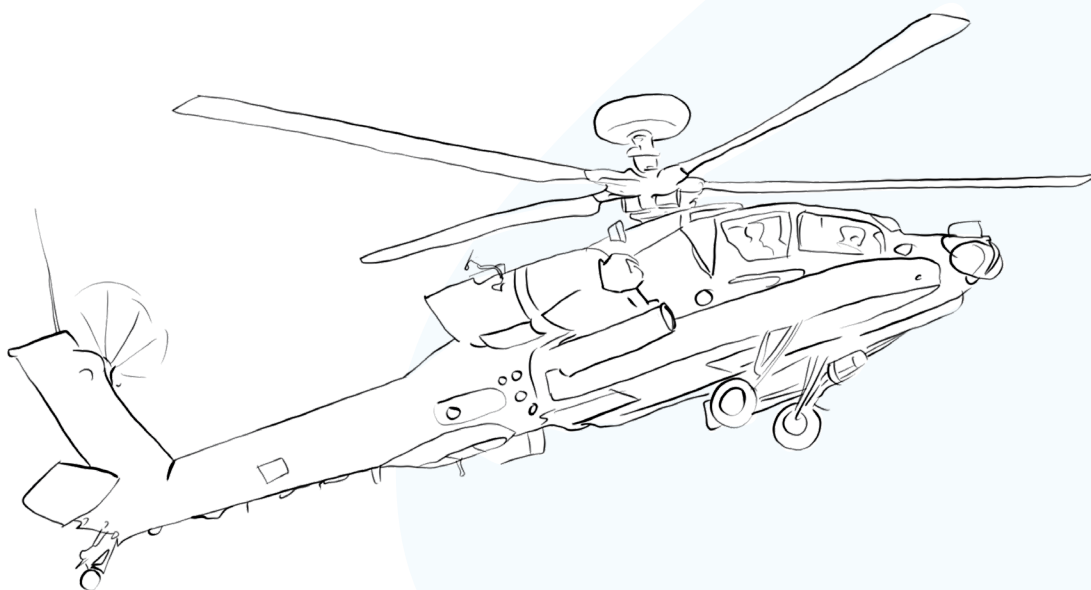
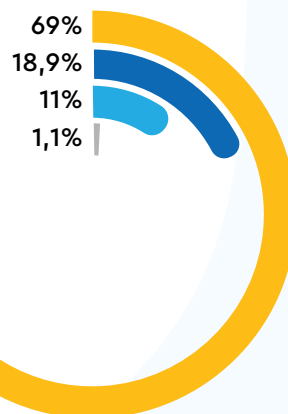
6. ДЛЯ ВСТУПУ ДО ЄС УКРАЇНА МАЄ ПРИВЕСТИ СВОЄ ЗАКОНОДАВСТВО У ВІДПОВІДНІСТЬ ДО ПРАВА ЄС. ЯК ВИ ВВАЖАЄТЕ ЗА КРАЩЕ ЦЕ РОБИТИ?

РОСІЙСЬКА АГРЕСІЯ

7. ЧИ ВВАЖАЄТЕ ВИ МОЖЛИВИМ ПОЧАТИ МИРНІ ПЕРЕГОВОРИ З РФ, ЗАПРОПОНУВАВШИ ВІДМОВУ ВІД ВСТУПУ УКРАЇНИ ДО НАТО В ОБМІН НА ВИВЕДЕННЯ РОСІЙСЬКИХ ВІЙСЬК ІЗ ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ?

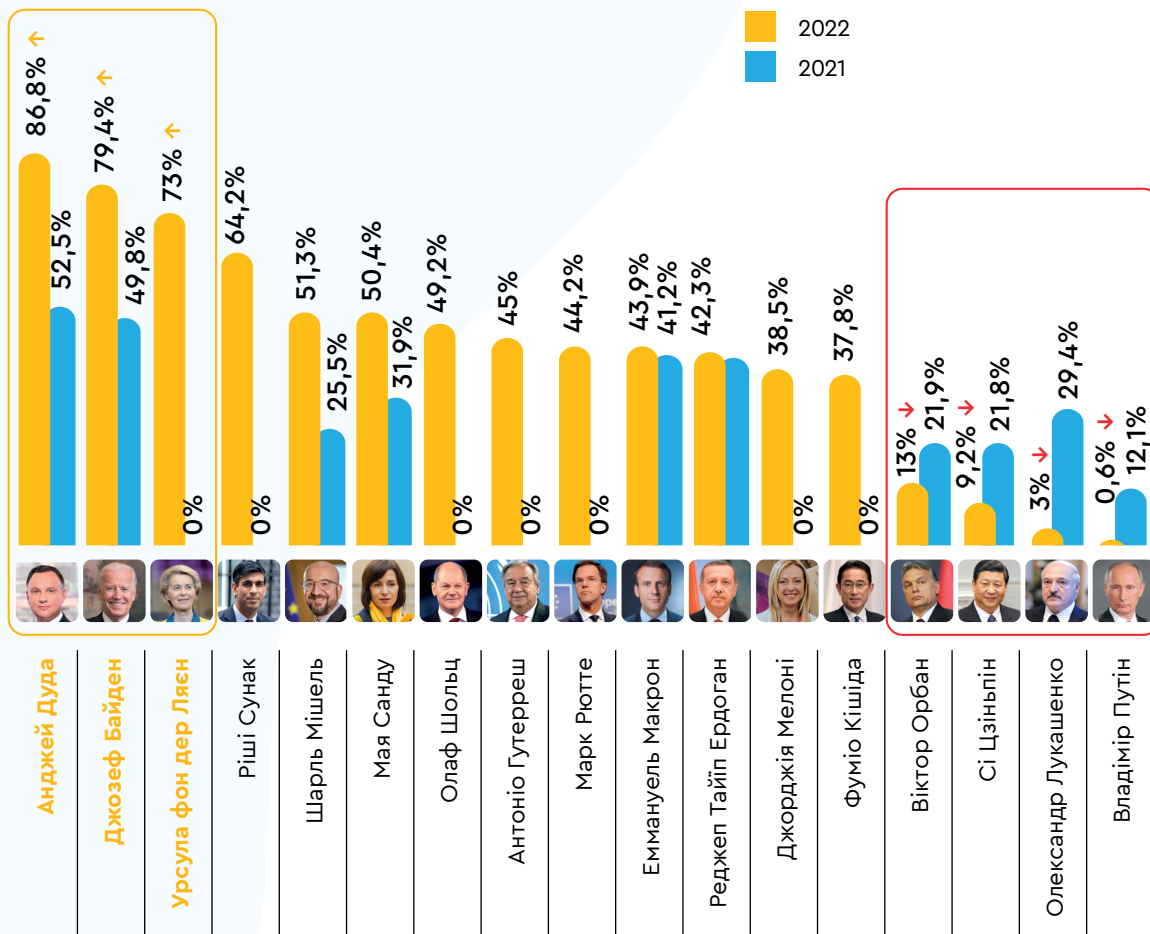
■ Ні
■ Так
■ Не знаю
■ Важко сказати

ДОВІРА ДО ПОЛІТИКІВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ

8. ХТО ІЗ ЗАКОРДОННИХ ЛІДЕРІВ І ЛІДЕРОК ВИКЛИКАЄ У ВАС НАЙБІЛЬШУ ДОВІРУ?

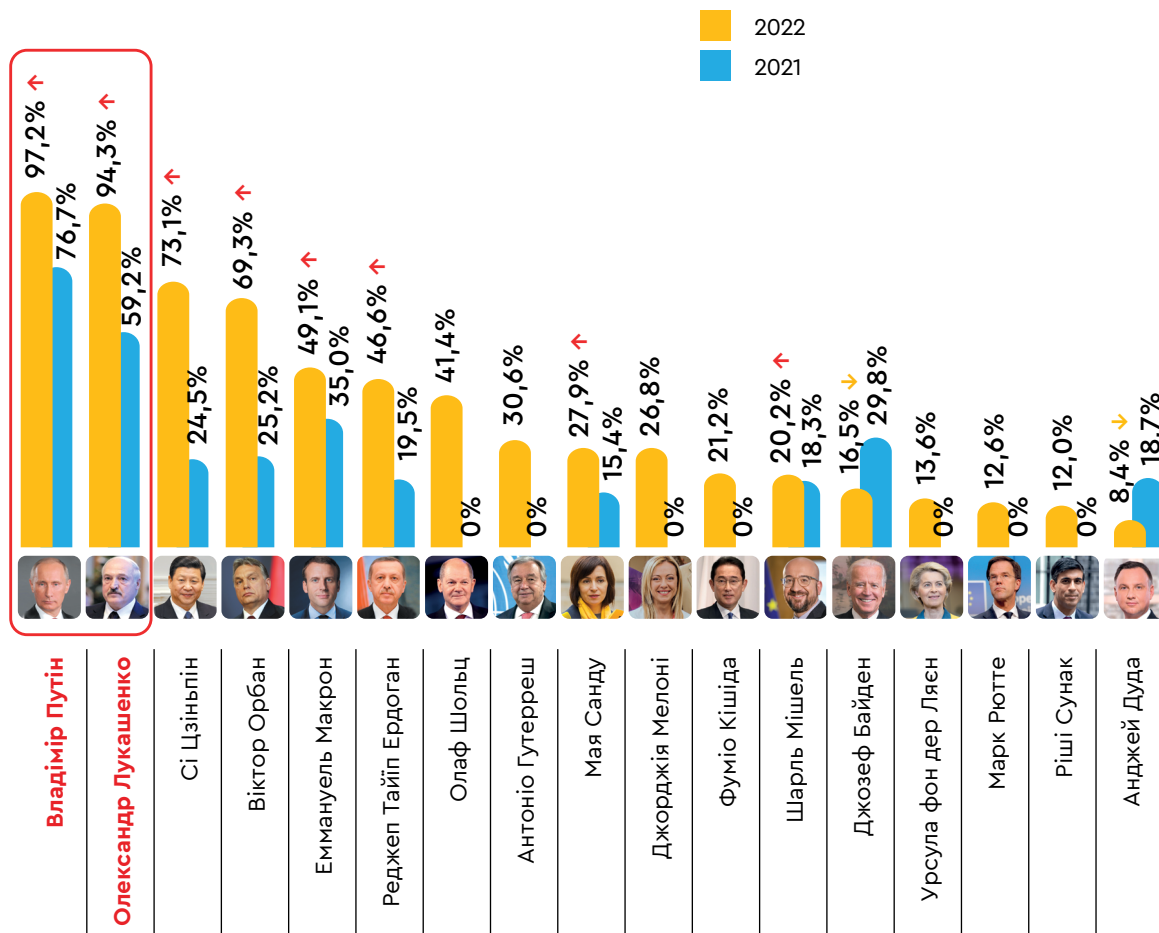
Скоріше довіряю / повністю довіряю³

³ Опитування не цілком співставні, по-перше, тому що вони проводились різними методами, по-друге, через те, що опитування 2022 року недостатньо враховує думку українців, що виїхали за кордон і думку мешканців окупованих в 2022 територій без українського мобільного зв'язку. Водночас ми вважаємо, що можна порівнювати ці дані на рівні тенденцій.

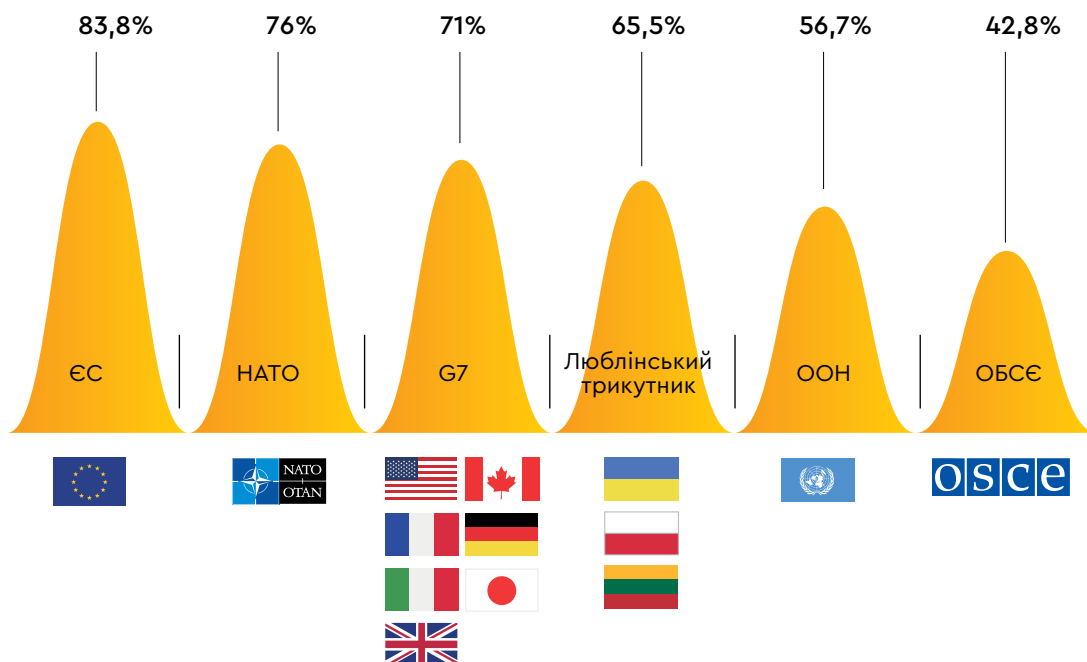
КОМУ УКРАЇНЦІ НЕ ДОВІРЯЮТЬ?

Зовсім не довіряю / скоріше не довіряю

9. ОЦІНІТЬ, БУДЬ ЛАСКА, РІВЕНЬ ДОВІРИ ДО КОЖНОЇ З ЦИХ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ/ОБ'ЄДНАНЬ

Скоріше довіряю / повністю довіряю

ПРО ЦЕНТР «НОВА ЄВРОПА»

Центр «Нова Європа» (ЦНЄ) заснований у 2017 році як незалежний аналітичний центр. Попри новий бренд, він базується на досвіді команди, яка разом працює з 2009 року (раніше в рамках Інституту світової політики). Аналітики Центру «Нова Європа» стали впізнаваними, адже запропонували якісний аналітичний продукт із питань зовнішньої політики України та безпеки в регіоні, поєднавши його з активними та ефективними зусиллями з адвокатування.

Бачення Центру «Нова Європа» максимально наближене до бачення майбутнього Української держави більшістю громадян: Україна повинна бути інтегрованою в Євросоюз і НАТО. Під інтеграцією ми вбачаємо не стільки формалізоване членство, скільки запозичення найкращих стандартів і практик для фактичної належності України до євроатлантичного ціннісного простору.

Докладніше про Центр «Нова Європа»: www.neweurope.org.ua

 <http://neweurope.org.ua/>
 info@neweurope.org.ua
 <https://www.facebook.com/NECUkraine/>
 https://twitter.com/NEC_Ukraine